

Ceļa karte skolotājam

7.1. Ritms, mūzika, kustības. Kā es varu apgūtos ritma elementus izmantot savas radošās idejas realizācijai?

Ieteicamais laiks temata apguvei: 4–5 mācību stundas.

Temata apguves mērķis: aktualizēt apgūtos ritma elementus dziedot, ritmizējot, spēlējot ar ritma instrumentiem, klausīties, salīdzināt ritma izpildīšanas tradīcijas dažādu tautu (latviešu, indiešu, spāņu, afrikāņu) mūzikā un dejās, realizēt savu radošo ideju, veidojot deju dziesmai pavadījumu.

Sasniedzamie rezultāti

Ziņas	Prasmes
- Ritms ir viens no mūzikas pamatelementiem. (K.Li.1.) - Pulss, temps, metrs, ritma vienības, ritma grupas ir ritma elementi. (K.Li.1.) - Dažādu tautu mūzikai ir atšķirīgas ritma izpildījuma tradīcijas, piemēram, indieši ritmu vispirms skandē ar zīlēm, pēc tam spēlē ar sitaminstrumentiem; afrikāņu ritma priekšnesumi vienmēr tiek apvienoti ar kustībām un dejas elementiem, jo katrs bangu sitiens vienlaikus apzīmē arī kādu vienkāršu vai sarežģītāku dejojāja kustību. (K.Li.1.) - Dejā mijiedarbojas ritms, mūzika un kustības. Kustības palīdz labāk izjust ritma pulsāciju. (K.Li.1.) - Deju dziesmās svarīga ir dejas horeogrāfiskā norise, dziedāšanai ir papildinājuma nozīme. (K.Li.1.)	- Dzied deju dziesmas pēc dzirdes un/vai pēc notīm Fa mažorā, Sol mažorā, aktualizē pakāpju izjūtu skaņkārtā. (K.9.1.5.) - Ritmizē un kombinē apgūtās ritma vienības un ritma grupas: sacer savus ritma vingrinājumus. (K.9.1.6.) - Analizē dažādu tautu, piemēram, latviešu, indiešu, spāņu, afrikāņu mūzikai raksturīgos ritma elementus (pulsu, tempu, metru, taktsmēru, ritma vienības, ritma grupas), kopīgās un atšķirīgās ritma iezīmes, izvērtē atšķirīgās ritma izpildījuma tradīcijas, piemēram, latviešu, indiešu, spāņu, afrikāņu mūzikā. (K.9.4.4., K.9.1.6.) - Klausās un vēro videoierakstā ritma, mūzikas un kustību mijiedarbību dažādu tautu dejās, analizē deju soļu atbilstību mūzikas tempam, noskaņai, ritma zīmējumam, piemēram, mērens, straujš temps, vienmērīgi strukturēts metrs, asi akcenti, sinkopēts, strauji mainīgs ritma zīmējums, dejās izvērtē ritma raksturam atbilstošu kustību kombinācijas (līgas, plastiskas, asas, strauji mainīgas, improvizētas). (K.9.4.4., K.9.1.6.)
Komplekss sasniegtais rezultāts	Ieradumi
Realizē savu radošo ideju: patstāvīgi izvēlas mūzikas instrumentāriju, deju dziesmu un sacer deju dziesmas raksturam atbilstošu pavadījumu, ieraksta audio, analizē un uzlabo deju dziesmas priekšnesumu. (K.9.2.1., K.9.1.5., K.9.3.2.)	Attīsta ieradumu radīt, improvizēt, eksperimentēt un meklēt jaunus risinājumus, ņemoties iniciatīvu, mācoties pastāstīt par savu muzicēšanas pieredzi, izvērtēt, izprast, pieņemt vai noraidīt citu viedokli, argumentēti aizstāvēt savas idejas. Pauž savu viedokli, respektējot citus. Uzklausa citus un pauž cieņpilnu attieksmi pret atšķirīgu gaumi. (Vērtības – cilvēka cieņa, darba tikums; tikumi – drosme, mērenība, tolerance)
Jēdzieni, termini: tempometroritms (temps, metrs, ritms).	

Temata apguves norise	Mācību materiāla autors/avots	Mācību materiāla nosaukums	Materiāls pieejams
Viss temats	Skola2030	7.1. Ritms, mūzika, kustības. Kā es varu apgūtos ritma elementus izmantot savas radošās idejas realizācijai?	https://mape.gov.lv/catalog/materials/4F2F10B3-5B5F-46B1-A0CE-92BB98588920/view
	Skolo.lv	Ritms, mūzika un kustības	https://skolo.lv/course/view.php?id=159513
Ritma elementu aktualizācija, dziedot, ritmizējot, klausoties mūziku un analizējot (2 st.)	Skola2030	Ritms, mūzika, kustības. Kā es varu apgūtos ritma elementus izmantot savas radošās idejas realizācijai? <i>Temata atsegums skolēnam</i>	https://mape.gov.lv/catalog/materials/4F2F10B3-5B5F-46B1-A0CE-92BB98588920/view?preview=DB0F1FCD-3E16-4132-87D2-8411D2F2AB10
		Nošu ilgumi, pauzes. Ka pieraksta ritmu? <i>Atgāadne</i>	https://mape.gov.lv/catalog/materials/4F2F10B3-5B5F-46B1-A0CE-92BB98588920/view?preview=D046EF2A-C6DA-4575-ACD7-6192E322094D
		Ritms mūzikā <i>Uzdevumi/vingrinājumi</i>	https://mape.gov.lv/catalog/materials/4F2F10B3-5B5F-46B1-A0CE-92BB98588920/view?preview=A57A0A41-AA5B-47A8-BFAF-6AD355276B17
	World Rugby	<i>First All Blacks Haka of Rugby World Cup 2015</i>	https://www.youtube.com/watch?v=lqfHv9FOpXw
	Amir Oosman, V Shivapriya, B R Somashekar Jois percuss.io	<i>Konnakkol & Quads Transcription</i>	https://www.youtube.com/watch?v=jA_3g8zgMf0
	Auļi Kaspars Barbals	Auļi - Zemzeme (Live, Spīķeru koncertzālē 20.10.2010)	https://www.youtube.com/watch?v=f2z3lwSIBJs
	Gishora Village JMondial	<i>"The Royal Drummers of Burundi"/ (Gishora Village) oct. 2011</i>	https://www.youtube.com/watch?v=u7cCzKMiVvs
	Santi Carcasona	<i>Clapping Music for 5 Performers (by Santi Carcasona)</i>	https://www.youtube.com/watch?v=X2-GP6LV8DM

Temata apguves norise	Mācību materiāla autors/avots	Mācību materiāla nosaukums	Materiāls pieejams
Ritma, kustību un mūzikas mijietekmes analīze dažādu tautu dejās (1 st.)	Skola2030	Ritms mūzikā <i>Uzdevumi/vingrinājumi</i>	https://mape.gov.lv/catalog/materials/4F2F10B3-5B5F-46B1-A0CE-92BB98588920/view?preview=A57A0A41-AA5B-47A8-BFAF-6AD355276B17
		Ritms, mūzika, kustības. Kā es varu apgūtos ritma elementus izmantot savas radošās idejas realizācijai? <i>Uzdevumi/vingrinājumi</i>	
		Ritms, mūzika un kustības dažādu tautu dejās un dziesmās <i>Uzdevumi/vingrinājumi</i>	
		Ritma, mūzikas, kustību novērtēšanas kritēriji <i>Uzdevumi/vingrinājumi</i>	
	KriyaLv	“Sāra bumbals”, tda “Vektors”, sezonas noslēguma koncerts “Raibais” 30. 05. 2015. koncertzālē Rīga	https://www.youtube.com/watch?v=dThZsddWDwk
Deju dziesmas pavadījuma veidošana un iestudēšana (1 st.)	Canal Agrupacoros	“Eh soom boo kawayá”	https://www.youtube.com/watch?v=prHK3Oef5HM
	DK Bramaņi	DK Bramaņi, “Pērkonāncis”	https://www.youtube.com/watch?v=VymbfyOs-W0
	Tautumeitas	Tautumeitas – “Raganu Nakts”	https://www.youtube.com/watch?v=LsgO5OTUsRU
	Skola2030	III Deju dziesmas pavadījuma veidošana, iestudēšana, prezentācija, novērtēšana <i>Uzdevumi/vingrinājumi</i>	https://mape.gov.lv/catalog/materials/4F2F10B3-5B5F-46B1-A0CE-92BB98588920/view?preview=A57A0A41-AA5B-47A8-BFAF-6AD355276B17
		Nošu grupēšana. Metrs, taktsmēri, tempa apzīmējumi <i>Atgāzne</i>	https://mape.gov.lv/catalog/materials/4F2F10B3-5B5F-46B1-A0CE-92BB98588920/view?preview=D9C0B492-E903-4183-BDEA-755A68BC6D34

Temata apguves norise	Mācību materiāla autors/avots	Mācību materiāla nosaukums	Materiāls pieejams
Deju dziesmas priekšnesums. Refleksija (1 st.)	Skola2030	Dziesmas pavadījuma veidošanas prasmes. Snieguma līmeņu apraksts <i>Kritēriju lapa</i>	https://mape.gov.lv/catalog/materials/4F2F10B3-5B5F-46B1-A0CE-92BB98588920/view?preview=09D81DF2-B8BD-44A5-B35D-7A6F3B52D73D
		Pavadījuma prezentācijas prasmes. Snieguma līmeņu apraksts <i>Kritēriju lapa</i>	https://mape.gov.lv/catalog/materials/4F2F10B3-5B5F-46B1-A0CE-92BB98588920/view?preview=CBA1901D-D89E-49D7-93F3-207569863126

Izdevniecību atbalsts

- Grauzdiņa, I., Vasmanis, I. *Mūzika 7. klasei*. Rīga: Zvaigzne ABC, 2005. 143 lpp. ISBN 9984372294
- Nelsons, I., Rozenberga, L. *Ritma etīdes 7.-8. klasei*. Rīga: Musica Baltica, Rīga, 2008. 47 lpp. ISBN 9790706642376
- Avramecs, B., Muktupāvels, V. *Mūzikas instrumentu mācība. Tradicionālā un populārā mūzika*. Rīga: Musica Baltica, 1997. 277 lpp. ISBN 9984588246
- Digitālie mācību līdzekļi. *Digitālais solfedžo 5. klasei*.
(Pieejams: <https://metodiskiemateriali.lnk.gov.lv/macibu-materiali/451-digitalais-solfedzo-5-klasei/>)

7.2. Ģimenes godi. Kā atspoguļojas ģimenes godi Latvijas komponistu daiļradē, folkloras un postfolkloras grupu priekšnesumos?

Ieteicamais laiks temata apguvei: 4–5 mācību stundas.

Temata apguves mērķis: izzināt ģimenes godus un to atspoguļojumu komponistu daiļradē, folkloras un postfolkloras grupu priekšnesumos.

Pētīt savas ģimenes un tuvinieku kāzu tradīcijas, salīdzināt, kā kāzas svinēja agrāk un kā tās svin mūsdienās, lai apzinātu tradīciju nozīmi tautas un nācijas identitātes saglabāšanā.

Sasniedzamie rezultāti

Ziņas	Prasmes
• Ģimenes godi ir kultūras nemateriālā mantojuma vērtības, kam ir svarīga nozīme tautas un nācijas identitātes saglabāšanā. Pie ģimenes godiem pieder kristības, kāzas un bedības (bēres). (K.Li.3.) • Mūzika ir nozīmīga ģimenes godu un gadskārtu ieražu sastāvdaļa. (K.Li.3.) • Godu balsi ir teiktās melodijas (rečitātīvi), kurās melodiju un ritmiku ietekmē runas plūsma (dziedoši izrunāts teksts, kas mainās atkarībā no ieražas norises, piemēram, talkas dziesmas, līgotnes). (K.Li.3.) • Apdziedāšanās ir divu pušu ceremoniāla sacensība, kuras netrūkst ne kāzās, ne citos svētkos. Tie ir asprātīgi, sadzīviski humoristiski dziedājumi. Apdziedāšana ir tradīcija, kad īpašas dziedātājas tiek lūgtas apdziedāt svinību dalībniekus. (K.Li.1.) • Komponisti skaņdarbos bieži ataino kāzu tematiku. (K.Li.3.) • Mūsdienu tautas mūzika jeb postfolklorā ir mūzikas žanrs, kas radies no tradicionālās tautas mūzikas. (K.Li.3.)	• Dzied ģimenes godu dziesmas pēc dzirdes un/vai pēc notīm, atkārtotot un nostiprinot iepriekš apgūtās tonalitātes līdz divām zīmēm: papildina dziedājumu ar tradicionālo mūzikas instrumentu pavadījumu. (K.9.1.5.) • Saklausa un analizē mūzikas izteiksmes līdzekļus komponistu skaņdarbos ar kāzu tematiku (melodija, dinamika, temps, skaņkārta, tembrs, reģistrs). Nosaka un raksturo skaņdarbos perioda formu (motīvs, frāze, teikums). (K.9.1.6.) • Saklausa, salīdzina un raksturo folkloras un postfolkloras grupu muzicēšanas veidu (autentisks/mūsdienīgs skanējums, instrumentu izvēle, spēles maniere). (K.9.3.6.) • Salīdzina tradīciju nozīmi senāk un mūsdienās; iedziļinās, izprot un apzinās tradīciju nozīmi tautas identitātes saglabāšanā. (K.9.3.6.)
Komplekss sasniedzamais rezultāts	Ieradumi
Realizē savu radošo ideju apdziedāšanās tekstu un melodiju sacerēšanā, apzinās, ka apdziedāšanās ir viena no nemateriālā mantojuma saglabāšanas iespējām. (K.9.3.6., K.9.3.7., K.9.2.1.)	• Attīsta ieradumu patstāvīgi izvērtēt mūzikas kultūras sasniegumus, veidojot izpratni par Latvijas nozīmību pasaulē, apzinās, ka mūzikas tradīcijas ir būtiska Latvijas kultūras mantojuma daļa. Ir tolerants pret savas tautas tradīcijām un mūzikas kultūru. (Vērtības – Latvijas valsts, kultūra, latviešu valoda; tikumi – gudrība, taisnīgums, solidaritāte, tolerance) • Diskusijās pauž cieņpilnu attieksmi pret tradīcijām savā ģimenē. (Vērtības – Latvijas valsts, kultūra, latviešu valoda; tikumi – gudrība, taisnīgums, solidaritāte, tolerance)
Jēdzieni, termini: ģimenes godi, godu balsi, apdziedāšanās un apdziedāšana, postfolklorā.	

Temata apguves norise	Mācību materiāla autors/avots	Mācību materiāla nosaukums	Materiāls pieejams
Viss temats	Skola2030	7.2. Ģimenes godi. Kā atspoguļojas ģimenes godi Latvijas komponistu daiļradē, folkloras un postfolkloras grupu priekšnesumos?	https://mape.gov.lv/catalog/materials/65A0D52F-EE2F-4FA1-B50B-5D4271E71822/view
	Skolo.lv	Ģimenes godi	https://skolo.lv/course/view.php?id=159513#section-2
Ģimenes godu izpēte, dziesmu dziedāšana, melodijas analīze (2 st.)	Skola2030	Ģimenes godi <i>Temata atsegums skolēnam</i>	https://mape.gov.lv/catalog/materials/65A0D52F-EE2F-4FA1-B50B-5D4271E71822/view?preview=6E28AFB8-69E2-4B65-A5F9-E7A3BCA793FB
		Gadskārtu ieražu aktualizācija <i>Uzdevumi/vingrinājumi</i>	https://mape.gov.lv/catalog/materials/65A0D52F-EE2F-4FA1-B50B-5D4271E71822/view?preview=140162BE-499D-4927-AD97-A7E770E0A57A
Kāzu tematika komponistu daiļradē, postfolkloras grupu priekšnesumos (1 st.)	Skola2030	Kāzu tematika latviešu komponistu skaņdarbos un folkloras grupu priekšnesumos <i>Uzdevumi/vingrinājumi</i>	https://mape.gov.lv/catalog/materials/65A0D52F-EE2F-4FA1-B50B-5D4271E71822/view?preview=3061B729-9340-4E83-9C78-54800A73D43B
	10bee	P. Dambis – “Danču dziesmas” (1975). 1. “Precību dancis”	https://www.youtube.com/watch?v=c0KrsQvXWiA
	Karix08	Romualds Kalsons “Kāzu dziesmas” (<i>Wedding songs</i>)	https://www.youtube.com/watch?v=Kj6nmQ3M8IM&list=PL95J4_4QIWb55iOng9E4NdWefEZOZuuGB
	Ilgi ilgimusic	“Tautiešami roku devu”	https://www.youtube.com/watch?v=uZnvWdxFpWI
Godu balss un apdziedāšanās dziesmas (1 st.)	Skola2030	Godu balss. Apdziedāšanās, apdziedāšana <i>Uzdevumi/vingrinājumi</i>	https://mape.gov.lv/catalog/materials/65A0D52F-EE2F-4FA1-B50B-5D4271E71822/view?preview=69240E60-C1FD-44AE-8A2D-55BAC59DB92F
	Jaunais Muzikālais Teātris	Suitu sievas (Kāzas, kāzas)	https://www.youtube.com/watch?v=BSGahSjCyac
	Suitu sievas Jurgis Lipsnis	Suitu sievas apdzied Intu Teterovski	https://www.youtube.com/watch?v=TtizoBWZwNU

Temata apguves norīse	Mācību materiāla autors/avots	Mācību materiāla nosaukums	Materiāls pieejams
Kā svinēja kāzas agrāk, kā tās svin mūsdienās? (1 st.)	Skola2030	Kā kāzas svinēja agrāk, kā tās svin mūsdienās <i>Uzdevumi/vingrinājumi</i>	https://mape.gov.lv/catalog/materials/65A0D52F-EE2F-4FA1-B50B-5D4271E71822/view?preview=2E488F24-3C5E-4EA2-A20F-2878F82C411B
	Etniskās kultūras centrs "Suiti" walt1912	"Suitu kāzas" – uzvedums Rīgā, Brīvības muzejā 2018. gadā	https://www.youtube.com/watch?v=ShAL7OP2dks
	ReTV	Raidījums "Vilciens Rīga-Valka". Rikši (31.12.2017.)	https://www.youtube.com/watch?v=oLbs4iV-ZzY&t=772s
	Ilgi ilgimusic	Ilgi – "Saule brida miglājos"	https://www.youtube.com/watch?v=smDXLZjEsZs

Izdevniecību atbalsts

- Grauzdiņa, I., Vasmanis, I. *Mūzika 7. klasei*. Rīga: Zvaigzne ABC, 2005. 143 lpp. ISBN 9984372294

7.3. Teksta nozīme mūzikas satura atklāsmē. Kādas ir teksta un mūzikas mijietekmes?

Ieteicamais laiks temata apguvei: 4–5 mācību stundas.

Temata apguves mērķis: pētīt teksta un mūzikas mijietekmes, lai atklātu, ka teksts palīdz labāk uztvert skaņas izteikto domu, savukārt mūzika paspilgtina teksta saturu.

Sasniedzamie rezultāti

Ziņas	Prasmes
- Izteikt savu domu vai paust emocionālo noskaņojumu dzejā un prozā var ar tekstu, mūzikā – ar melodiju. (K.Li.2.) - Dzejā un mūzikā ritms ir būtisks izteiksmes līdzeklis. (K.Li.1.) - Mūzika un dzeja papildina viena otru. (K.Li.2.) - Reps ir afroamerikāņu mūzikas stils, kuru raksturo teksta improvizēta izrunāšana ātrā tempā ritmiskas pulsācijas pavadījumā. Pavadījums veidots no jau gatava ieraksta, izmantojot dīdžeju miksēšanas tehniku. (K.Li.1.) - Bītbokss (beatbox) ir vokālās perkusijas forma, kurā ar balsi atdarina mūzikas instrumentus un rada dažādas sitaminstrumentus ilustrējošas skaņas un ritmu. (K.Li.1.)	- Dzied dziesmas pēc dzirdes/pēc notīm tonalitātēs līdz divām zīmēm. (K.9.1.5.) - Pēta un analizē teksta un mūzikas mijietekmes, piemēram, dziesmās “Senatne” (E. Melngailis, Rainis), “Atmostas Baltija” (B. Reznīks, V. Pavlovskis) un latviešu tautasdziesmā “Es izāju prūšu zemi”; analizē dziesmu saturu un izvērtē, ar kādiem mūzikas izteiksmes līdzekļiem tiek paspilgtināts tekstā paustais vēstījums. Izprot mūzikas lomu teksta atklāsmē un teksta nozīmi mūzikas tēla radīšanā. (K.9.1.5., K.9.2.1., K.9.4.4.) - Ir izpratne par to, kā izvēlēties atbilstošu literāro tekstu dažādām koncertsituācijām. Analizē svinīgā svētku koncerta repertuāru un izvēlas koncertsituācijai un repertuāram atbilstošu dzeju. (K.9.3.1., K.9.2.3.) - Improvizē tekstu repa stilistikā, kuru pavada ar ritmisku bītboksu. (K.9.1.6.)
Komplekss sasniedzamais rezultāts	Ieradumi
Veido radošu darbu, izmantojot mūziku un dzeju. Rada priekšnesumu: dzejas lasījumu mūzikas pavadījumā, piemēram, pašsacerētam dzejolim piemeklēta vai jaunradīta mūzika; dzejolis, papildināts ar instrumentālu/skanošo žestu pavadījumu). (K.9.3.1.)	Attīsta ieradumu tiekties pēc pilnveidošanās un jaunas pieredzes iegūšanas, sekmīgi darbojoties individuāli un komandā, ieklausās; vēro, novērtē situāciju, cieņpilni un atbildīgi uzvedas un rīkojas, atrodoties gan publikā, gan uz skatuves, gan aizkulisēs, gan mēģinājumu procesā, koncertos skolā. (Vērtības – cilvēka cieņa, darba tikums; tikumi – drosme, mērenība, tolerance)
Jēdzieni, termini: reps, bītbokss (<i>beatbox</i>).	

Temata apguves norīse	Mācību materiāla autors/avots	Mācību materiāla nosaukums	Materiāls pieejams
Viss temats	Skola2030	7.3. Teksta nozīme mūzikas satura atklāsmē. Kādas ir teksta un mūzikas mijietekmes?	https://mape.gov.lv/catalog/materials/15FA62A3-8B69-45EA-87BA-BDA454976238/view
	Skolo.lv	Teksta nozīme mūzikas satura atklāsmē	https://skolo.lv/course/view.php?id=159513#section-3
Teksta un mūzikas mijietekmes (2 st.)	Skola2030	Teksta un mūzikas mijietekmes <i>Uzdevumi/vingrinājumi</i>	https://mape.gov.lv/catalog/materials/15FA62A3-8B69-45EA-87BA-BDA454976238/view
		Teksta nozīme mūzikas satura atklāsmē <i>Temata atsegums skolēnam</i>	https://mape.gov.lv/catalog/materials/15FA62A3-8B69-45EA-87BA-BDA454976238/view?preview=DC1F5CD6-739C-4E64-AB3D-DF4DA0BB2FC5
	VissNotiek	Latvijai 95! Darbs	https://www.youtube.com/watch?v=SCaxCLN6DZE
	markey1987	“Atmostas Baltija”, “Bunda Jau Baltija”, “Ārgake Baltimaad”	https://www.youtube.com/watch?v=0KoKq20RUI0
	dzievenieks	Emilis Melngailis “Senatne”	https://www.youtube.com/watch?v=zR59cbg2GHg
Teksta un mūzikas vēstījumi (1 st.)	Skola2030	Teksta un mūzikas mijietekmes <i>Uzdevumi/vingrinājumi</i>	https://mape.gov.lv/catalog/materials/15FA62A3-8B69-45EA-87BA-BDA454976238/view?preview=BDF89127-B6FE-4FEA-B9E2-D22A0F90EBBF
	latvis	I. Ziedonis, R. Tīguls – “Dziediet!”	https://www.youtube.com/watch?v=SThPwFlfKMI
	Latvijas Radio	Daumants Kalniņš un Kaspars Zemītis “Es izjāju prūšu zemi”	https://www.youtube.com/watch?v=y7W9R-KBSbU

Temata apguves norīse	Mācību materiāla autors/avots	Mācību materiāla nosaukums	Materiāls pieejams
Repa improvizācija ar bītboksa pavadījumu (1 st.)	Skola2030	Teksta un mūzikas mijietekmes <i>Uzdevumi/vingrinājumi</i>	https://mape.gov.lv/catalog/materials/15FA62A3-8B69-45EA-87BA-BDA454976238/view?preview=BDF89127-B6FE-4FEA-B9E2-D22A0F90EBBF
	Gustavo Mārtiņš Gāga	Gustavo, Renārs Kaupers – “Vaļā”	https://www.youtube.com/watch?v=PHiES_pBdiM
Literāram tekstam piemērotas mūzikas atlase. (Improvizācija) (1 st.)	Skola2030	Kā izveidot priekšnesumu, kurā literāro tekstu pavada muzikāla improvizācija? <i>Mācīšanās stratēģija</i>	https://mape.gov.lv/catalog/materials/15FA62A3-8B69-45EA-87BA-BDA454976238/view?preview=D53EA58C-C9AF-40F4-BC71-14E3BCE7B3EA
	ze7orange	Imants Ziedonis – “Ar naktstauriņiem” <i>feat. Vestards Šimkus</i>	https://www.youtube.com/watch?v=c5ewyV9TKr8

Izdevniecību atbalsts

- Grauzdiņa, I., Vasmanis, I. *Mūzika 7. klasei*. Rīga: Zvaigzne ABC, 2005. 143 lpp. ISBN 9984372294

7.4. Teātris un mūzikls. Kāda nozīme mūzikai ir teātra uzvedumos, kāda – mūziklos?

Ieteicamais laiks temata apguvei: 4–5 mācību stundas.

Temata apguves mērķis: pētīt, kāda nozīme mūzikai ir teātra uzvedumos, salīdzināt ar mūzikliem. Izziņāt scenāriju veidošanas pamatprincipus, lai varētu sagatavot svētku sarīkojumu klasē, iestudējuma procesā, sadarbojoties ar teātra un vizuālās mākslas skolotāju, veikt dažādus uzdevumus (no ieceres līdz sarīkojumam).

Sasniedzamie rezultāti

Ziņas	Prasmes
- Teātra uzvedumos mūzika palīdz radīt izrādes noskaņu un atklāt tēlu raksturu. (K.Li.4.) - Mūziklā apvienoti mūzikas, teātra mākslas, literatūras, vizuālās mākslas un horeogrāfijas mākslas elementi. (K.Li.1.) - Teātra uzvedumu un mūzikla kopīgie komponenti ir scenārijs (luga, librets), režija (iestudēšana), scenogrāfija, mūzika, reklāma. (K.Li.1.) - Uzveduma (iestudējuma) sagatavošanas procesā, sākot no režijas un beidzot ar izrādi, katram kopdarbā iesaistītajam ir svarīga nozīme gan teātrī, gan mūziklā. (K.Li.3.)	- Analizē un izvērtē teātra uzvedumus un mūziklu, iepazīstot populārākos mūziklu autorus; analizē viņu radīto mūziku, iepazīstoties ar spilgtākajiem fragmentiem, piemēram, no mūzikla “Meža gulbji” (R. Pauls, M. Zālīte) vai “Māsa Kerija” (R. Pauls, J. Peters). Saklausa un analizē kopīgos un atšķirīgos elementus mūzikas izmantošanai teātrī un mūziklā. (K.9.4.4., K.9.4.2.) - Attīsta kolektīvās muzicēšanas prasmes, kopīgi sadarbojas dziedāšanas un instrument spēles procesā. (K.9.1.5.)
Komplekss sasniedzamais rezultāts	Ieradumi
- Sistematizē informāciju par skatuves mākslas darbiem (teātri, mūziklu) no veseluma viedokļa (I). (K.9.4.3., K.9.4.4., K.9.3.1.) - Izstrādā Ziemassvētku uzveduma scenāriju, atlasa literāro tekstu, dziesmas un instrumentālus skaņdarbus atbilstoši uzveduma scenārijam, piemēram, tautasdziesmas, garīga vai laicīga satura darbi, mūsdienu populārās mūzikas paraugi un radošā vidē iestudē svētku izrādi; svētku uzveduma procesā improvizē, ievērojot uzveduma scenārija (režijas) noteikumus (II). (K.9.4.3., K.9.4.4., K.9.3.1.)	Attīsta ieradumu atbildīgi izturēties pret saviem pienākumiem, ievērot uzvedības kultūru mēģinājumos, priekšnesuma laikā, ir mērķtiecīgs un neatlaidīgs. Mācās pastāstīt par savu pieredzi, izvērtēt, pieņemt citu viedokli, argumentēti aizstāvēt savas idejas. (Vērtība – uzvedības kultūra; tikumi – atbildība, tolerance)
Jēdzieni, termini: teātris, mūzikls, scenārijs, režija, scenogrāfija, reklāma.	

Temata apguves norīse	Mācību materiāla autors/avots	Mācību materiāla nosaukums	Materiāls pieejams
Viss temats	Skola2030	7.4. Teātris un mūzikls. Kāda loma mūzikai ir teātra uzvedumos, kāda – mūziklos?	https://mape.gov.lv/catalog/materials/E3B28D19-E99E-407D-9428-890A4C0C7D59/view
	Skolo.lv	Teātris un mūzikls	https://skolo.lv/course/view.php?id=159513#section-4
Teātra mūzika (1 st.)	Skola2030	Teātris un mūzikls <i>Temata atsegums skolēnam</i>	https://mape.gov.lv/catalog/materials/E3B28D19-E99E-407D-9428-890A4C0C7D59/view?preview=E988D7E1-A919-4C3A-8479-93D0A4F255DB
		Teātra mūzika <i>Uzdevumi/vingrinājumi</i>	https://mape.gov.lv/catalog/materials/E3B28D19-E99E-407D-9428-890A4C0C7D59/view?preview=E988D7E1-A919-4C3A-8479-93D0A4F255DB
	Arnis Mednis	Dziesmas teātra izrādei "Hei, Pepij!"	https://www.youtube.com/watch?v=Fna80aSBh8A&list=PLcr9dWYeogdqyLpvAoSPBGNFVWpf_RJam
	Guna Leščinska	"Expresija – "Gribu kā bērns vēl just""	https://www.youtube.com/watch?v=F7a6apypIWU
Mūzikls (1 st.)	Skola2030	Mūzikls <i>Uzdevumi/vingrinājumi</i>	https://mape.gov.lv/catalog/materials/E3B28D19-E99E-407D-9428-890A4C0C7D59/view?preview=E988D7E1-A919-4C3A-8479-93D0A4F255DB
		Mūzikls <i>Uzskates līdzeklis</i>	https://mape.gov.lv/catalog/materials/E3B28D19-E99E-407D-9428-890A4C0C7D59/view?preview=6FF78053-DA77-4D9D-B60A-8B9541083CAB
	Gunita Gūtmane	Igo "Meža gulbji"	https://www.youtube.com/watch?v=hctIYWYRQF8&list=PLkQj4pLA2K8a183xil25tOEZXKALSTcau
	SvetRimm	Kristīne Prauliņa un Daumants Kalniņš – "Kamēr svecītes deg"	https://www.youtube.com/watch?v=Z-CreKo_3XQ

Temata apguves norīse	Mācību materiāla autors/avots	Mācību materiāla nosaukums	Materiāls pieejams
Svētku uzveduma sagatavošana (2 st.)	Skola2030	Teātris un mūzikls. Kāda loma mūzikai ir teātra uzvedumos, kāda – mūziklos? <i>Norādījumi skolotājiem</i>	https://mape.gov.lv/catalog/materials/E3B28D19-E99E-407D-9428-890A4C0C7D59/view?preview=6123B31B-8092-4D16-9DC5-4ED26970DF54
	Martins Ceplis	“Les Miserables” dokumentālais video nr.1	https://www.youtube.com/watch?v=PksZM9YRv9c&t=53s
Priekšnesuma iestudēšana. Svētku uzveduma norīse, refleksija (1 st.)	Skola2030	Priekšnesuma vērtēšanas kritēriji <i>Materiāli vērtēšanai</i>	https://mape.gov.lv/catalog/materials/E3B28D19-E99E-407D-9428-890A4C0C7D59/view?preview=B108140F-8816-4FCD-B1BE-C4460532B60D

Izdevniecību atbalsts

- Grauzdiņa, I., Vasmanis, I. *Mūzika 7. klasei*. Rīga: Zvaigzne ABC, 2005. 143 lpp. ISBN 9984372294

7.5. No mutvārdu tradīcijas līdz nošu pierakstam. Kā es varu nošu rakstu izmantot savas kompozīcijas pierakstā?

Ieteicamais laiks temata apguvei: 4–5 mācību stundas.

Temata apguves mērķis: pētīt agrajiem viduslaikiem raksturīgo mūzikas valodu, lai klausoties to atšķirtu no mūsdienu mūzikas. Izzināt, kā un kāpēc radās nošu raksts, kā ar nošu rakstu var piefiksēt savas muzikālās idejas.

Sasniedzamie rezultāti

Ziņas	Prasmes
- Mūzika ir mākslinieciska skaņu valoda, kas sākumā tika nodota no paaudzes uz paaudzi mutvārdu tradīcijā. (K.Li.1.) - Neimas ir rakstu zīmes, kas ataino aptuvenu melodijas virzību. Notis ir grafiskas zīmes, kas attēlo noteiktus skaņu augstumus. Nošu nosaukumus ieviesa mūks Gvido no Arcas (<i>Gvido d'Areco</i>) 11. gadsimtā. (K.Li.3., K.Li.1.) - Gregoriskajam korālim raksturīgās iezīmes ir vienbalsīgs dziedājums bez pavadījuma: šaura apjoma melodija, kas, sekojot teksta loģikai, virzās soli pa solim augšup un lejup. Bieži uz vienas teksta zilbes ir locījumi; dziedājumu sāk solists, pēc tam pievienojas grupa. (K.Li.1.) - Hildegardes no Bingenas ir viena no izcilākajām personībām viduslaikos – abate, mistiķe, komponiste, dziedniece un klostera medicīnas aizsācēja. (K.Li.1.) - Himna viduslaikos ir svinīgs baznīcas dziedājums pantu formā ar mūku sacerātiem tekstiem. Tā pieder pie sakrālās mūzikas žanra. (K.Li.1.) - Nošu pieraksts/notācija dod iespēju atpazīt mūziku un apgūtās nošu raksta zīmes lietot praktiskā muzicēšanā; komponistiem tās palīdz saglabāt savas kompozīcijas nākamajām paaudzēm. (K.Li.4.)	- Skandē gregoriskās dziedājuma tekstu, ievērojot loģiskos teksta uzsvarus; dzied gregorisko dziedājumu pēc dzirdes. (K.9.1.5., K.9.1.4.) - Orientējas senajā nošu rakstā; dzied pēc notīm, izmantojot Gvido no Arcas ieviestos nošu nosaukumus. (K.9.1.5.) - Saklausā ritma ostinato, to pieraksta ar ritma zīmēm un izpilda, dziedot/klausoties mūziku. (K.9.1.6.) - Klausās un analizē Hildegardes no Bingenas komponēto dziedājumu, salīdzina dažādās dziedājuma interpretācijas. (K.9.1.4., K.9.3.8.)
Komplekss sasniedzamais rezultāts	Ieradumi
- Atpazīst skaņdarbā un nošu rakstā viduslaikiem raksturīgās mūzikas valodas iezīmes, saklausā gregorisko dziedājumu, analizē, salīdzina un pēc skanējuma to atšķir no populārās mūzikas piemēriem. (K.9.1.4., K.9.3.8.) - Sacer savu melodiju ar mūsdienu autoru dzeju, izmantojot gregoriskā dziedājuma raksturīgās iezīmes; pieraksta savu muzikālo sacerējumu, uz divām/piecām līnijām, izmantojot piecas skaņas: re, mi, fa, sol, la. (K.9.1.4., K.9.1.5., K.9.3.1.)	Attīsta ieradumu radīt, improvizēt, eksperimentēt un meklēt jaunus risinājumus, uzņemoties iniciatīvu, mācoties pastāstīt par savu muzicēšanas pieredzi, izvērtēt, izprast, pieņemt vai noraidīt citu viedokli, argumentēti aizstāvēt savas idejas. Pauž savu viedokli, respektējot citus. Uzklasa citus un pauž cieņpilnu attieksmi pret atšķirīgu gaumi. (Vērtības – cilvēka cieņa, darba tikums; tikumi – drosmē, mērenībā, tolerance)
Jēdzieni, termini: mutvārdu tradīcija, gregoriskais dziedājums, neimas, notācija, Gvido no Arcas, Hildegardes no Bingenas.	

Temata apguves norīse	Mācību materiāla autors/avots	Mācību materiāla nosaukums	Materiāls pieejams
Viss temats	Skola2030	7.5. No mutvārdu tradīcijas līdz nošu pierakstam. Kā es varu nošu rakstu izmantot savas kompozīcijas pierakstā?	https://mape.gov.lv/catalog/materials/2FFFC6D62-3576-4200-A411-0ACF81C545A0/view
	Skolo.lv	No mutvārdu tradīcijas līdz nošu pierakstam	https://skolo.lv/course/view.php?id=159513#section-5
Mūzikas valodas izpēte (1 st.)	Skola2030	No mutvārdu tradīcijas līdz nošu pierakstam. Kā es varu nošu rakstu izmantot savas kompozīcijas pierakstā? <i>Temata atsegums skolēnam</i>	https://mape.gov.lv/catalog/materials/2FFFC6D62-3576-4200-A411-0ACF81C545A0/view?preview=E224A62D-CC52-4864-B80E-071968A8F2C5
		Mūzikas klausīšanās un analīze <i>Uzdevumi/vingrinājumi</i>	https://mape.gov.lv/catalog/materials/2FFFC6D62-3576-4200-A411-0ACF81C545A0/view?preview=B401895C-5960-42C7-86FB-14C2B49C6E09
	João Maurício Alexandre da Silva Sobral	<i>“Sadness” – Gregorian</i>	https://www.youtube.com/watch?v=Q25z3uPg-OY
	Capella Antiqua München	<i>“Procedamus in pace!” “Cum angelis” + Psalm 24 (23), Verses 7-10...</i>	https://www.youtube.com/watch?v=bzXqttbB6tg
Muzicēšana (ritmizēšana, skandēšana, dziedāšana) (1 st.)	Skola2030	Kā pierakstīt mūziku pēc viduslaiku tradīcijas? <i>Uzdevumi/vingrinājumi</i>	https://mape.gov.lv/catalog/materials/2FFFC6D62-3576-4200-A411-0ACF81C545A0/view?preview=8B4676CB-E483-431C-A309-0FC3542A6CB7
	Hildegard von Bingen (Hildegard von Bingen) alegna.org	01 “Praise for the Mother” [O Virga Ac Diadema] “Vision” Hildegard von Bingen	https://www.youtube.com/watch?v=PI9iZnBmLpE&list=PL_ihIA8ygtw-FWkTlxCsXzXbA_aokZ42X
	Various Artists - Topic	<i>“O virga ac diadēma”</i>	https://www.youtube.com/watch?v=qrrqWsav5FI

Temata apguves norīse	Mācību materiāla autors/avots	Mācību materiāla nosaukums	Materiāls pieejams
Teksta un nošu raksta izpēte (2 st.)	Skola2030	Kā pierakstīt mūziku pēc viduslaiku tradīcijas? <i>Uzdevumi/vingrinājumi</i>	https://mape.gov.lv/catalog/materials/2FFFC6D62-3576-4200-A411-0ACF81C545A0/view?preview=8B4676CB-E483-431C-A309-0FC3542A6CB7
	LSM Latvijas Radio	Ieskats tūkstoš gadu senā mūzikas vēsturē – izstāde “Pierakstītā skaņa”	https://www.lsm.lv/raksts/kultura/muzika/ieskats-tukstos-gadu-sena-muzikas-vesture-izstade-pierakstita-skana.a251193/
Radošais darbs, pašnovērtējums, pārbaudes darbs (1 st.)	Skola2030	Kā pierakstīt mūziku pēc viduslaiku tradīcijas? <i>Uzdevumi/vingrinājumi</i>	https://mape.gov.lv/catalog/materials/2FFFC6D62-3576-4200-A411-0ACF81C545A0/view?preview=8B4676CB-E483-431C-A309-0FC3542A6CB7
		Pašnovērtējums <i>Materiāli vērtēšanai</i>	https://mape.gov.lv/catalog/materials/2FFFC6D62-3576-4200-A411-0ACF81C545A0/view?preview=0E096BC3-DB6F-4C10-87C8-935A2C7B9930
		Mūzika viduslaikos <i>Materiāli vērtēšanai</i>	https://mape.gov.lv/catalog/materials/2FFFC6D62-3576-4200-A411-0ACF81C545A0/view?preview=FF02F23B-2177-473D-884D-1B87175A286D

Izdevniecību atbalsts

- Grauzdiņa, I., Vasmanis, I. *Mūzika 7. klasei*. Rīga: Zvaigzne ABC, 2005. 143 lpp. ISBN 9984372294

Digitālie mācību līdzekļi

- Mūzikas literatūra 5.-8. klasei*
Pieejams: <https://metodiskiemateriali.lnkc.gov.lv/macibu-materiali/461-muzikas-literatura-5-8-klasei/>
- Solfedžo 6. klasei*
Pieejams: <https://metodiskiemateriali.lnkc.gov.lv/macibu-materiali/Uploads/resources/solfedzo2/> (melodijas raksturojums)
- Digitālais solfedžo 6. klasei*
Pieejams: <https://metodiskiemateriali.lnkc.gov.lv/macibu-materiali/456-digitalais-solfedzo-6-klasei/>

7.6. Bruņinieku laikmeta un mūsdienu mīlas dziesmas. Kas ir kopīgs un kas – atšķirīgs bruņinieku laikmeta un mūsdienu mīlas dziesmām?

Ieteicamais laiks temata apguvei: 4–5 mācību stundas.

Temata apguves mērķis: klausīties, dziedāt un analizēt bruņinieku laikmeta un mūsdienu mīlas dziesmas, pētīt un salīdzināt trubadūru un dziesminieku tradīcijas, mūzikas valodu un dziesmu saturu mūsdienās un agrāk.

Sasniedzamie rezultāti

Ziņas	Prasmes
- Mūzika atspoguļo visos laikos nozīmīgas cilvēku attiecību vērtības. (K.Li.3., K.Li.4.) - Bruņinieku laikmetā radās viduslaiku laicīgā galma mūzika; darbojās trubadūri, kas bija ceļojošie dzejnieki un dziesminieki. Trubadūru dziedājumi galvenokārt ir vienbalsīgi, ar stingru ritmisku noteiktību, pārsvarā dzīvespriecīgu raksturu. Viņi savos dziedājumos apjūsmoja sievietes skaistumu, atturību un cēlumu. Bruņinieki kalpoja kādam kungam, bieži devās karot, gāja krusta gājienos. (K.Li.1., K.Li.4.) - Mūsdienu dziesminieki savās kompozīcijās apdzied mīlestību un ar to saistītos pārdzīvojumus. (K.Li.3.) - Lauta un rata lira bija viduslaiku populārākie mūzikas instrumenti. Ģitāra un elektroniskie mūzikas instrumenti ir populāri mūsdienās. (K.Li.3.)	- Saklausā, atpazīst un analizē, kuri mūzikas valodas elementi (ritma grupas, skaņkārtas, melodijas intonācijas un to apjoms) atšķir viduslaiku trubadūru dziedājumus no mūsdienu dziesminieku dziedājumiem. (K.9.4.4., K.9.5.1., K.9.1.6.) - Dzied pēc dzirdes/pēc notīm populāru mūsdienu dziesminieku un dziedātāju, piemēram, Renāra Kaupera, Austras Pumpures, Aināra Mielava, Adeles, Vitnijas Hjustones (<i>Whitney Houston</i>) mīlas dziesmas tonalitātēs līdz divām zīmēm. (K.9.1.5.) - Pēta dziesminieku tradīcijas, izzina viduslaiku un mūsdienu muzicēšanas tradīciju kopējus Latvijā un raksturo šo tradīciju nozīmi mūzikas kultūrā. (K.9.3.6.) - Grupu darbā sacer savu mīlas dziesmu. (K.9.2.1., K.9.4.4., K.9.1.6.)
Komplekss sasniegtais rezultāts	Ieradumi
Apkopo pētījuma rezultātus par viduslaiku bruņiniekiem; strukturē informāciju par trubadūru un mūsdienu dziesminieku dziedājumu saturu; salīdzina, kā mainījies priekšstats par savstarpējām attiecībām un mīlestību, kā izmainījusies mūzikas valoda (ritms, melodija, mūzikas forma). (K.9.4.4., K.9.1.5., K.9.3.6.)	Attīsta ieradumu mācīties nemitīgi un ar aizrautību, izvirzot augstas prasības sev, ir zinātkārs un intelektuāli atvērts, lietpratīgi analizē mūzikas saturu un izvērtē mūzikas tēlus, varoņus, muzikālo izrāžu personāžus no muzikālā un no ētikas viedokļa. Atbildīgi izturas pret mūzikas klausīšanās procesu. (Vērtības – darba tikums, kultūra, daba; tikumi – gudrība, atbildība, centība, līdzcietība)
Jēdzieni, termini: bruņinieku dziedājumi, trubadūri, dziesminieki, lauta, rata lira.	

Temata apguves norise	Mācību materiāla autors/avots	Mācību materiāla nosaukums	Materiāls pieejams
Viss temats	Skola2030	7.6. Bruņinieku laikmeta un mūsdienu mīlas dziesmas. Kas ir kopīgs un kas atšķirīgs bruņinieku laikmeta un mūsdienu mīlas dziesmās?	https://mape.gov.lv/catalog/materials/A9CAF725-3C5D-4FAD-A687-C3B554D57F34/view
	Skolo.lv	Bruņinieku laikmeta un mūsdienu mīlas dziesmas	https://skolo.lv/course/view.php?id=159513#section-6
Bruņinieka tēls dziesmu saturā, turnīros (1 st.)	Skola2030	Bruņinieku laikmeta un mūsdienu mīlas dziesmas. Kas ir kopīgs un kas atšķirīgs bruņinieku laikmeta un mūsdienu mīlas dziesmās? Temata atsegums skolēnam	https://mape.gov.lv/catalog/materials/A9CAF725-3C5D-4FAD-A687-C3B554D57F34/view?preview=0ACB4D1A-5DE7-436D-BBC9-F3F3F1CDD7DF
		Bruņinieka tēls mūzikā un literārajā tekstā Uzdevumi/vingrinājumi	https://mape.gov.lv/catalog/materials/A9CAF725-3C5D-4FAD-A687-C3B554D57F34/view?preview=5D666239-CA4B-44E2-A9F5-9756BBEB5327
	Festivāls "Bildes"	Miltiņu ģimene – "Vientuļais bruņinieks" (BILDES 2015)	https://www.youtube.com/watch?v=VQhyzC1SJ1g
Dziesminieku tradīciju izpēte. Mīlas dziesmas mūsdienās (2 st.)	Aleksandra Špicberga	"Princesīte un trubadūrs". Aleksandra Špicberga, Dāvids Kalniņš	https://www.youtube.com/watch?v=nJbQ8PF8hdE
	Ainars Mielavs ignored45	Ainars Mielavs "Pāri jumtiem lido kaijas"	https://www.youtube.com/watch?v=pUIG5shPaJY
	Ventas Balss portāls vbportals	Bruņinieku turnīrs Livonijas ordeņa pilī	https://www.youtube.com/watch?v=Zv7h5yVF0ms

Temata apguves norise	Mācību materiāla autors/avots	Mācību materiāla nosaukums	Materiāls pieejams
Radošais darbs (1 st.)	Skola2030	Kā sacerēt savu dziesmu? <i>Mācīšanās stratēģija</i>	https://mape.gov.lv/catalog/materials/A9CAF725-3C5D-4FAD-A687-C3B554D57F34/view?preview=C0736C84-3290-43A2-B40E-9FE0DEDD008D
		Skolēna pašnovērtējums <i>Kritēriju lapa</i>	https://mape.gov.lv/catalog/materials/A9CAF725-3C5D-4FAD-A687-C3B554D57F34/view?preview=ABABAE4-5B05-44B3-94D8-39F7A2AC39F7

Izdevniecību atbalsts

- Grauzdiņa, I., Vasmanis, I. *Mūzika 7. klasei*. Rīga: Zvaigzne ABC, 2005. 143 lpp. ISBN 9984372294

Digitālie mācību līdzekļi

- Solfedžo 6. klasei*
(Pieejams: <https://metodiskiemateriali.lnkc.gov.lv/macibu-materiali/Uploads/resources/solfedzo2/> (Melodijas raksturojums))

7.7. Viduslaiku un mūsdienu populārā mūzika. Kas raksturo mūzikas popularitāti viduslaikos un kas – mūsdienās?

Ieteicamais laiks temata apguvei: 4–5 mācību stundas.

Temata apguves mērķis: izzināt viduslaiku muzicēšanas tradīcijas pilsētās, salīdzināt tās ar mūsdienām, lai rastos priekšstats, kā veidojās un attīstījās populārā mūzika.

Sasniedzamie rezultāti

Ziņas	Prasmes
- Viduslaikos pilsētu laukumos un ielās svētkos, izrādēs un karnevālos skanēja laicīgā mūzika, to atskaņoja žonglieri – viduslaiku Eiropā tie bija ceļojoši muzikanti, kas izpildīja galvenokārt citu sacerētas dziesmas. Muzicēšanu pilsētās var uzskatīt par populārās mūzikas aizsākumu. (K.Li.4.) - Populārās mūzikas nosaukums radies no itāliešu valodas vārda <i>popolo</i> (tauta), kas nozīmē, ka šī mūzika ir tautā izplatīta. (K.Li.4.) - Viduslaikos populārie mūzikas instrumenti ir rata lira, lauta, fidele, krumhorns, blokflauta, dažādas perkusijas. Mūsdienās populārie mūzikas instrumenti ir daudzveidīgas ģitāras, sintezators, sitaminstrumenti. (K.Li.3.) - Atskaņotāju interpretācija ietekmē mūzikas popularitāti. (K.Li.3.)	- Saklausa un salīdzina atšķirības starp trubadūru dziedājumiem un ceļojošo muzikantu/žonglieru ieskaņojumiem. (K.9.4.4.) - Pēc attēla un pēc skanējuma atpazīst populārākos viduslaiku un mūsdienu mūzikas instrumentus. (K.9.3.8.) - Iepazīst senās mūzikas grupas Latvijā, klausās, analizē un salīdzina dažādas viena un tā paša skaņdarba interpretācijas. (K.9.3.8.) - Dzied pēc dzirdes/pēc notīm viduslaiku un mūsdienu populārās dziesmas. (K.9.1.5.) - Analizē mūsdienu populārajā mūzikā izmantotos mūzikas izteiksmes līdzekļus (ritma elementus, melodiju, tempu, dinamiku, skaņveidi), mūzikas formu un instrumentāriju, salīdzina tos ar viduslaiku kompozīciju mūzikas valodu. (K.9.1.4., K.9.3.8., K.9.1.6.)
Komplekss sasniedzamais rezultāts	Ieradumi
- Sistematizē informāciju par viduslaiku un mūsdienu muzicēšanas tradīcijām pilsētās, veic izpēti par mūzikas festivāliem Latvijā. (K.9.4.4., K.9.1.4., K.9.3.8.) - Klausās, salīdzina viena un tā paša skaņdarba interpretācijas variantus; veic izpēti, lai izprastu, kas šajās interpretācijās ir kopīgs, kas – atšķirīgs (instrumentu izvēle, spēles maniere, improvizācijas elementi, tērpi, teatralie elementi). (K.9.4.4., K.9.1.4., K.9.3.8.)	Attīsta ieradumu tiekties pēc pilnveidošanās un jaunas pieredzes iegūšanas, sekmīgi darbojoties individuāli un komandā, ieklausās, vēro, novērtē situāciju, cieņpilni uzvedas un rīkojas prezentācijas brīdī, pauž, izvērtē, saprot, pieņem vai noraida citu viedokli, argumentēti to pamato. (Vērtības – cilvēka cieņa, darba tikums; tikumi – drosme, mērenība, tolerance)
Jēdzieni, termini: ceļojošie muzikanti, žonglieri, fidele, krumhorns, blokflauta, populārā mūzika, ģitāra, sintezators, festivāli, karnevāli.	

Temata apguves norīse	Mācību materiāla autors/avots	Mācību materiāla nosaukums	Materiāls pieejams
Viss temats	Skola2030	7.7. Viduslaiku un mūsdienu populārā mūzika. Kas raksturo mūzikas popularitāti viduslaikos un kas – mūsdienās?	https://mape.gov.lv/catalog/materials/C41475D8-8D4E-4305-B480-AFFFCAD73D7B/view
	Skolo.lv	Viduslaiku un mūsdienu populārā mūzika	https://skolo.lv/course/view.php?id=159513#section-7
Viduslaiku laicīgā mūzika (2 st.)	Skola2030	Viduslaiku un mūsdienu populārā mūzika. Kas raksturo mūzikas popularitāti viduslaikos un kas – mūsdienās? <i>Temata atsegums skolēnam</i>	https://mape.gov.lv/catalog/materials/C41475D8-8D4E-4305-B480-AFFFCAD73D7B/view?preview=B4996D24-3E35-4A8F-A492-8EDB9E80ED19
		Viduslaiku laicīgā mūzika <i>Uzdevumi/vingrinājumi</i>	https://mape.gov.lv/catalog/materials/C41475D8-8D4E-4305-B480-AFFFCAD73D7B/view?preview=EF96B1CC-C000-4092-9426-7E13080A1052
	Castelul Corvinilor	<i>Muzică Medievală</i>	https://www.youtube.com/watch?v=zcZkHRttCRo
	Schola Cantorum Riga Kaspars Milaševičs	<i>Gaude Maria - Schola Cantorum Riga</i>	https://www.youtube.com/watch?v=DrsekOrSDQI
	Giovanni Ricciardi	<i>Tourdion – Medieval Music</i>	https://www.youtube.com/watch?v=Wxanc4kEwAE
	Early Music in a Different Way Eduardo Antonello	<i>Tavern ancient: Music Gervaise. Tourdion Pierre Attaingnant “Quand je bois du vin clairet Antique”</i>	https://www.youtube.com/watch?v=L5BKG0Sbz3Q
Laicīgā populārā mūzika mūsdienās (1 st.)	Skola2030 Eurythmics	<i>“Sweet Dreams” (“Are Made Of Thi”s) Annie Lennox, Dave Stewart</i>	https://www.youtube.com/watch?v=qeMFqkcPYcg
	Skola2030 Patty Gurdy	<i>“Sweet Dreams” Hurdy Gurdy Cover - Patty Gurdy (Live Session)</i>	https://www.youtube.com/watch?v=e7B15v51Ro4

Temata apguves norīse	Mācību materiāla autors/avots	Mācību materiāla nosaukums	Materiāls pieejams
Pētījums par mūziku, kas skan viduslaiku svētkos kādā Latvijas pili. Salīdzinājums ar populārās mūzikas festivāliem. (2 st.)	Skola2030	Pētniecības darbs <i>Uzdevumi/vingrinājumi</i>	https://mape.gov.lv/catalog/materials/C41475D8-8D4E-4305-B480-AFFFCAD73D7B/view?preview=E9479A62-5D29-4F01-B2D4-2B4308171C22
	HurryKen Production	<i>Medieval music. Middle ages. History. Music Les Compagnons du Gras Jambon</i>	https://www.youtube.com/watch?v=6pEdfwqPFns
	Veevid4u	<i>Sur Le Pont d'Avignon - Jean-François Alexandre</i>	https://www.youtube.com/watch?v=BHsER0a7MGA

Izdevniecību atbalsts

- Avramecs, B., Muktupāvels, V. *Mūzikas instrumentu mācība. Tradicionālā un populārā mūzika*. Rīga: Musica Baltica, 1997. 277 lpp. ISBN 9984588246
- Grauzdiņa, I., Vasmanis, I. *Mūzika 7. klasei*. Rīga: Zvaigzne ABC, 2005. 143 lpp. ISBN 9984372294

7.8. Ceļojumi. Daba un dabas skaņas kā iedvesmas avots. Kā dabas skaistums un dabas skaņas rosina komponistu daiļradi?

Ieteicamais laiks temata apguvei: 4–5 mācību stundas.

Temata apguves mērķis: pētīt un analizēt skaņdarbus, kuros komponisti atspoguļojuši dabas skaistumu, atklājot, ka dabas skaņas un daba ir iedvesmojusi komponistus gan agrāk/pagātnē, gan mūsdienās.

Sasniedzamie rezultāti

Ziņas	Prasmes
- Komponisti vienmēr ir tiekušies izpētīt un apceļot pasauli un iegūtos iespaidus atspoguļot skaņdarbos. (K.Li.4.) - Daba ir neizsmeļama ideju krātuve un mūziķu iedvesmas avots: dabas skaņu imitēšana ar balsi, ar mūzikas instrumentiem, reālu dabas skaņu ierakstu (lietus, pērkons, putnu balsis, suņu rejas) iekļaušana skaņdarbos, tiem piešķir jaunas nokrāsas. (K.Li.2., K.Li.3.) - Komponistus īpaši ir saistījusi putnu tematika. Olivjē Mesiāns ir ieskaņojis putnu balsis, pierakstījis ar notīm putnu dziedājumu un savās kompozīcijās atdarinājis putnu balsis. (K.Li.4.)	- Saklausā un analizē dabas skaņu atainojumu mūzikā dažādu laikmetu komponistu skaņdarbos. (K.9.4.2.) - Veic patstāvīgu izpēti par komponistiem, kas savā mūzikā pievērsušies dabas apjūsamošanai. Sagrupē iegūto informāciju, tēlaini apraksta un demonstrē izpētes rezultātus par komponistu darbos atainotajām dabas norisēm. (K.9.2.1.) - Patstāvīgi sameklē dziesmas par pavasara atmodu dabā un dzied pēc dzirdes un/vai notīm. (K.9.1.5.) - Saklausā, analizē un nosaka skaņdarbos mūzikas valodas elementus un mūzikas formu (periods, rondo, AB, ABA). (K.9.1.4.)
Komplekss sasniegtais rezultāts	Ieradumi
- Apraksta savu muzikālo ceļojumu esejās vai multimedijas prezentācijas veidā. (K.9.2.1., K.9.1.4., K.9.3.8.) - Sacer skaņu etiķes, kurās tiek ietverts dabas skaņu atdarinājums. Skaņdarba atskaņojumam izmanto balsi, skanošus žestus, pašdarinātus skaņu rīkus, ierakstītas dabas skaņas. (K.9.2.1., K.9.1.4., K.9.3.8.)	- Attīsta ieradumu mācīties nemitīgi un ar aizrautību, izvirzot augstas prasības sev; ir zinātkārs un intelektuāli atvērts; lietpratīgi analizē mūzikas saturu un izvērtē dabas tēlu atainojumu mūzikā. Atbildīgi izturas pret mūzikas klausīšanās procesu. (Vērtība – uzvedības kultūra; tikumi – atbildība, tolerance) - Attīsta ieradumu atbildīgi izturēties pret saviem pienākumiem, ievērojot uzvedības kultūru pašsacerēto skaņdarbu mēģinājumu procesā, priekšnesuma prezentācijas laikā; ir mērķtiecīgs un neatlaidīgs. (Vērtība – uzvedības kultūra; tikumi – atbildība, tolerance; uzvedības kultūra)
Jēdzieni, termini: dabas skaņas un putnu balsis mūzikā, Olivjē Mesiāns.	

Temata apguves norīse	Mācību materiāla autors/avots	Mācību materiāla nosaukums	Materiāls pieejams
Viss temats	Skola2030	7.8. Ceļojumi. Daba un dabas skaņas kā iedvesmas avots. Kā dabas skaistums un dabas skaņas rosina komponistu daiļradi?	https://mape.gov.lv/catalog/materials/1105ECA9-55F7-4157-A668-B86D9669F255/view
	Skolo.lv	Ceļojumi. Daba un dabas skaņas kā iedvesmas avots	https://skolo.lv/course/view.php?id=159513#section-8
Putnu tematika komponistu daiļradē. Dabas skaņas kompozīcijās (2st.)	Skola2030	Ceļojumi. Daba un dabas skaņas kā iedvesmas avots. Kā dabas skaistums un dabas skaņas rosina komponistu daiļradi? <i>Temata atsegums skolēnam</i>	https://mape.gov.lv/catalog/materials/1105ECA9-55F7-4157-A668-B86D9669F255/view?preview=02AB6561-9497-4675-AD7C-0D1176DA564E
		Putnu tematika komponistu daiļradē <i>Uzdevumi/vingrinājumi</i>	https://mape.gov.lv/catalog/materials/1105ECA9-55F7-4157-A668-B86D9669F255/view?preview=35814EB5-9E2F-41B2-B289-1193EAE7F027
		Putnu tematika latviešu komponistu daiļradē <i>Uzdevumi/vingrinājumi</i>	
	SoundofaFlute	Pēteris Vasks "Landscape with Birds" (Ainava ar putniem)	https://www.youtube.com/watch?v=JIXvbuct_J8
	Brāļi un māsas	"Neviens putniņš tā nepūta"	https://www.youtube.com/watch?v=1hLNxtln1Ow&list=PLQcO9OTJVCWhRRGYrF7GcSfSdDeJTah24&index=2
	pianushko	<i>Tchaikovsky "The Seasons: April" ("Snowdrop") by Vladimir Tropp</i>	https://www.youtube.com/watch?v=07KXmaHpzXo
	Olivier Messiaen & Yvonne Loriod (piano) strayapixel	<i>Messiaen on Birds I</i>	https://www.youtube.com/watch?v=9QdgUJss9BU&list=PLeg4Lc8hG-TD-g252lq7xClqXpTRA5vvl&index=5
	Yo-Yo-Ma	<i>Yo-Yo Ma, Kathryn Stott - The Swan (Saint-Saëns)</i>	https://www.youtube.com/watch?v=3qrKjywjo7Q

Temata apguves norīse	Mācību materiāla autors/avots	Mācību materiāla nosaukums	Materiāls pieejams
Radošais darbs (1 st.)	Skola2030	Skaņu mūzikas radīšana <i>Macību komplekts</i>	https://mape.gov.lv/catalog/materials/3F103DBA-6506-4D21-88E4-BE15E033DA11/view?preview=3F103DBA-6506-4D21-88E4-BE15E033DA11
		Dabas balsis skaņu etiķē <i>Uzdevumi/vingrinājumi</i>	https://mape.gov.lv/catalog/materials/1105ECA9-55F7-4157-A668-B86D9669F255/view?preview=7DB41E22-71AA-4C54-B630-B10BBB933AF7
	Hachette Book Group	The Great Animal Orchestra by Bernie Krause: Fire Sounds	https://www.youtube.com/watch?v=LLBl6gwp5Eg
	BassTrombone95	Raleigh Civic Symphony Orchestra: Great Animal Orchestra (Spring 2016)	https://www.youtube.com/watch?v=pfB5sY4lvFM
Ceļojumu atainojumi komponistu daiļradē (1 st.)	Skola2030	Muzikālais ceļojums <i>Uzdevumi/vingrinājumi</i>	https://mape.gov.lv/catalog/materials/1105ECA9-55F7-4157-A668-B86D9669F255/view?preview=93AF4E69-BAEB-46FC-B78A-19DD5EB5877E
	Zigmars Liepiņš	“Ceļojums” Mūzika: Zigmars Liepiņš, vārdi: Kaspars Dimiteris. Dzied Imants Vanzovičs	https://www.youtube.com/watch?v=dvgG_lwd8fl

Izdevniecību atbalsts

- Avramecs, B., Muktupāvels, V. *Mūzikas instrumentu mācība. Tradicionālā un populārā mūzika*. Rīga: Musica Baltica, 1997. 277 lpp. ISBN 9984588246
- Grauzdiņa, I., Vasmanis, I. *Mūzika 7. klasei*. Rīga: Zvaigzne ABC, 2005. 143 lpp. ISBN 9984372294